

Y GYFARWYDDIAETH DYSGU A SGILIAU
Dogfen Ymgynghori
– Gwybodaeth am yr Ysgolion

Ymgynghoriad ar y cynnig i drawsnewid addysg arbennig yn y Fro trwy:

- Gynyddu capasiti Ysgol Y Deri i wneud lle i 150 o ddisgyblion ychwanegol; a
- Chodi adeilad ysgol newydd ar y safle a ffefrir yn Cosmeston, Penarth ar gyfer mis Medi 2023 a fyddai'n gweithredu fel safle ychwanegol dan reolaeth Ysgol Y Deri.

Gellir trefnu bod y ddogfen hon ar gael mewn Braille ac mewn ieithoedd cymunedol eraill os oes angen. Cysylltwch â ni ar 01446 700111 neu 21stcenturyschools@valeofglamorgan.gov.uk i drefnu hyn a/neu i gyflwyno unrhyw ymholiadau.

Cynnwys

Cyflwyniad.....	3
Cefndir	4
Diben y ddogfen hon.....	4
Aseiad o adeiladau a chyfleusterau'r ysgolion	4
Aseiad o berfformiad addysgol.....	5
Ysgol Y Deri.....	8
Gwybodaeth gefndir.....	9
Adeiladau a chyfleusterau'r ysgol	9
Perfformiad addysgol.....	9

Cyflwyniad

Cefndir

Mae Cyngor Bro Morgannwg yn ymrwymedig i sicrhau bod yr holl ddisgyblion yn y Fro'n cael pob cyfle i gyflawni'r deilliannau gorau posibl. Er mwyn gwireddu'r uchelgais hwn mae'n hanfodol ein bod yn sicrhau bod ein hysgolion yn dal i fod yn gynaliadwy, eu bod yn adlewyrchu anghenion ein cymunedau lleol, a'u bod wedi'u hofferu â'r amgylcheddau dysgu gorau posibl.

Mae'r Cyngor yn ymrwymedig i sicrhau bod ymgynghoriadau'n ystyrlon, yn berthnasol ac yn briodol i'r cymunedau sydd dan sylw, ac mae gan y Cyngor ddyletswydd gofal i sicrhau bod cynigion yn eglur, yn dryloyw, ac yn adlewyrchu'r rhai yr effeithir arnynt. Mae hon yn weledigaeth na ellir ond ei gwireddu trwy weithio mewn partneriaeth gydag ysgolion, llywodraethwyr, rhieni a'r cymunedau ehangach yr ydym ni i gyd yn eu gwasanaethu.

Ymgynghoriad ar y cynnig y Cyngor i drawsnewid addysg arbennig trwy;

- Gynyddu capasiti YYD i wneud lle i 150 o ddisgyblion ychwanegol; a
- Chodi adeilad ysgol newydd ar y safle a ffeirir yn Cosmeston, Penarth ar gyfer mis Medi 2023, a fyddai'n gweithredu fel safle ychwanegol dan reolaeth YYD.

Ystyrir y cynnig hwn dan adran 2.3 o'r Cod Trefniadaeth Ysgolion (2018).

Diben y ddogfen hon

Darparu trosolwg o'r ysgolion yr effeithir arnynt gan y cynnig hwn, gan gynnwys:

- gwybodaeth gefndir am yr ysgolion;
- yr asesiadau diweddaraf o adeiladau a chyfleusterau'r ysgolion; a hefyd
- yr asesiadau diweddaraf o berfformiad addysgol yr ysgolion.

Mae'r wybodaeth wedi'i rhannu fesul ysgol ac fe'i defnyddiwyd i oleuo'r adran "Goblygiadau'r cynnig" yn y ddogfen ymgynghori (o dudalen 13).

Asesiad o adeiladau a chyfleusterau'r ysgolion

Mae gan Gyngor Bro Morgannwg weledigaeth i ddarparu'r cyfleusterau gorau posibl ar gyfer plant a phobl ifanc yn y Fro i gefnogi eu dysgu. Un o'r dulliau a ddefnyddir i farnu adeiladau a chyfleusterau ysgolion yw arolwg o gyflwr adeiladau. Mae arolwg o gyflwr adeiladau'n cynnwys asesiad gweledol o bob rhan ohonynt sy'n agored i adnabod diffygion sylweddol ac eitemau sydd wedi mynd â'u pen iddynt.

Mae'r Cyngor yn arolygu ac yn categoreiddio adeiladau ei ysgolion ar raddfa 4 pwynt o dda i wael.

Tabl 1 – System Graddio Cyflwr

Gradd	Disgrifiad
Da	Yn perfformio fel a fwriadwyd ac yn gweithredu'n effeithlon.
Boddhaol	Yn perfformio fel a fwriadwyd ond mân ddirywiad i'w weld.
Gwael	Diffygion mawr i'w gweld a/neu ddim yn gweithredu fel a fwriadwyd.
Bad	Wedi cyrraedd diwedd ei oes a/neu risg ddifrifol ei fod ar fin methu.

Mae'r Cyngor hefyd yn mynd ati'n rheolaidd i fonitro gwaith cynnal a chadw sydd wedi ôl-gronni gan nodi argymhellion o'r arolwg diweddaraf o gyflwr adeiladau a rhoi cyfrif am waith adeiladu a wnaed wedi hynny.

Asesiad o berfformiad addysgol

Mae Cyngor Bro Morgannwg yn cydweithio'n agos gyda chyrrff llywodraethu ysgolion i sicrhau bod safonau'n gadarn, bod y dysgu a'r addysgu o ansawdd da, a bod arweinyddiaeth a llywodraethu'n gryf. Caiff perfformiad ei fonitro gan ddefnyddio dwy system; adroddiad Estyn o arolygiadau a system Llywodraeth Cymru ar gyfer categoreiddio ysgolion.

Mae'r Cyngor yn gweithio gyda dau sefydliad i fonitro perfformiad ysgolion ac i gefnogi'r broses gwella ysgolion;

- Estyn yw Arolygiaeth Ei Mawrhydi dros Addysg a Hyfforddiant yng Nghymru. Un o gyrff y Goron ydyw, a sefydlwyd dan Ddeddf Addysg 1992. Mae Estyn yn annibynnol ar Gynulliad Cenedlaethol Cymru ond yn cael ei chyllid gan Lywodraeth Cymru dan adran 104 o Ddeddf Llywodraeth Cymru 1998. Mae Estyn yn arolygu ansawdd a safonau mewn darparwyr addysg a hyfforddiant yng Nghymru.
- Sefydlwyd Cydwasanaeth Addysg Consortiwm Canol De Cymru (CACCDC) ym mis Medi 2012. Mae'r Awdurdod Lleol yn gweithio gyda'r Consortiwm i gefnogi a herio'r holl ysgolion ym Mro Morgannwg.

Caiff ysgolion eu harolygu fel rhan o raglen genedlaethol o arolygiadau ysgolion. Diben arolygiad yw adnabod nodweddion da a diffygion mewn ysgolion er mwyn iddynt allu gwella ansawdd yr addysg a gynigir a chodi'r safonau a gyflawnir gan eu disgyblion.

Adroddiad Estyn

Ym mis Medi 2017 cyflwynodd Estyn Fframwaith Arolygu Cyffredin newydd ar gyfer yr holl ysgolion ledled Cymru. Mae Estyn yn arfarnu effeithiolrwydd darparwr gan ddefnyddio'r raddfa ganlynol sy'n cynnwys pedair barn:

Tabl 2 – Meini Prawf Arolygu Estyn		
Barn	Yr hyn y mae'r farn yn ei olygu cyn mis Medi 2017	Yr hyn y mae'r farn yn ei olygu ar ôl mis Medi 2017
Rhagorol	<ul style="list-style-type: none"> • Perfformiad ac arferion cryf iawn, cynaledig 	<ul style="list-style-type: none"> • Perfformiad ac arferion cryf iawn, cynaledig

	<ul style="list-style-type: none"> Llawer o gryfderau, gan gynnwys enghreifftiau arwyddocaol o arfer sy'n arwain y sector 	
Da	<ul style="list-style-type: none"> Nodweddion cryf, er y gall fod angen gwella mân agweddau Llawer o gryfderau a dim meysydd pwysig sydd angen eu gwella'n sylweddol 	<ul style="list-style-type: none"> Nodweddion cryf, er y gall fod angen gwella mân agweddau
Digonol	<ul style="list-style-type: none"> Cryfderau'n gorbwyso gwendidau, ond agweddau pwysig y mae angen eu gwella Mae cryfderau'n gorbwyso'r meysydd i'w gwella 	<ul style="list-style-type: none"> Cryfderau'n gorbwyso gwendidau, ond agweddau pwysig y mae angen eu gwella
Anfoddhaol	<ul style="list-style-type: none"> Gwendidau pwysig yn gorbwyso cryfderau Mae'r meysydd pwysig i'w gwella yn gorbwyso'r cryfderau 	<ul style="list-style-type: none"> Gwendidau pwysig yn gorbwyso cryfderau

System Llywodraeth Cymru ar gyfer categoreddio ysgolion

Yn 2014, cyflwynodd Llywodraeth Cymru system newydd ar gyfer categoreddio ysgolion; cafodd hon ei diwygio ym mis Medi 2017. Mae'r system categoreddio'n ystyried safonau pob ysgol ochr yn ochr â gallu'r ysgol i wella er mwyn pennu lefel y gefnogaeth y mae ei hangen. Wedyn mae sefydliadau megis CACCDC a'r gwasanaeth gwella ysgolion yn gweithio gydag arweinwyr ysgolion i adnabod, darparu a/neu froceru unrhyw gefnogaeth y mae ei hangen ar gyfer gwelliant pellach.

Caiff y system categoreddio ysgolion ei disgrifio isod:

Tabl 3 – Meini Prawf Llywodraeth Cymru	
Categori	Yr hyn y mae'r categori'n ei olygu
Gwyrdd	Ysgol effeithiol iawn sy'n cael ei rhedeg yn dda, sydd ag arweinyddiaeth gadarn ac sy'n gwbl glir ynghylch ei blaenoriaethau ar gyfer gwella.
Melyn	Ysgol effeithiol sydd eisoes yn perfformio'n dda ac sy'n ymwybodol o'r meysydd y mae angen iddi eu gwella.
Oren	Ysgol y mae angen ei gwella ac y mae angen cymorth arni i nodi'r camau y mae angen eu cymryd i wella neu i sicrhau bod newidiadau'n digwydd yn gyflymach.
Coch	Ysgol y mae angen ei gwella fwyaf ac a fydd yn cael cefnogaeth ddwys ar unwaith.

Er mwyn pennu'r categori cefnogaeth a gaiff ei egluro yn y tabl uchod, gosodir ysgolion mewn un o'r pedwar grŵp ar gyfer gallu i ddwyn gwelliant (A-D) gydag A yn golygu'r uchaf o ran gallu i wella. Nid yw'r system ddiwygiedig ar gyfer categoreddio ysgolion a gyflwynwyd ym mis Medi 2017 yn defnyddio gradd safonau.

O'r 45 o ysgolion cynradd ym Mro Morgannwg, mae 31 wedi'u categoreddio'n wyrdd, 20 yn felyn, 4 yn oren, ac 1 yn goch.

O'r 8 ysgol uwchradd ym Mro Morgannwg, mae 3 wedi'u categorio'n wyrdd, 4 yn felyn, ac 1 yn oren.

Nid yw Unedau Cyfeirio Disgyblion yn rhan o'r broses ymgynghori statudol.

I gael rhagor o wybodaeth am y cynllun categorio, gweler canllawiau Llywodraeth Cymru i rieni ynghylch y System Genedlaethol ar gyfer Categori Ysgolion:

<http://gov.wales/docs/dcells/publications/150119-parents-guide-cy.pdf>

Ysgol Y Deri

Gwybodaeth gefndir

Mae Ysgol Y Deri wedi'i lleoli ym Mhenarth ac fe agorodd yn 2014 yn dilyn uno Ysgol Erw'r Delyn, Ysgol Maes Dyfan ac Ysgol Ashgrove. Mae'r ysgol yn rhan o Gymuned Dysgu Penarth gydag Ysgol Gyfun St Cyres, sy'n ysgol uwchradd brif ffrwd.

Mae gan yr holl ddisgyblion ddatganiadau o anghenion addysgol arbennig ar gyfer anawsterau dysgu difrifol, anawsterau dysgu dwys a lluosog, anawsterau dysgu cymedrol neu anhwylderau ar y sbectrw m awtistig. Daw'r disgyblion o Fro Morgannwg yn ogystal ag o awdurdodau lleol cyfagos Caerdydd, Casnewydd, Pen-y-bont ar Ogwr, Caerffili, Rhondda Cynon Taf ac Abertawe.

Tabl 4 – Gwybodaeth am Ysgol Y Deri				
Enw'r Ysgol	Math	Iaith	Ystod oedran	Capasiti
Ysgol Y Deri	Arbennig	Saesneg	3 – 19	Amh.

Mae cyllideb ddirprwyedig yr ysgol arbennig ar gyfer 20/21 yn £32,921 y disgybl, sef yr uchaf ar gyfer unrhyw ysgol yn y Fro oherwydd anghenion cymhleth y disgyblion.

Adeiladau a chyfleusterau'r ysgol

Mae Ysgol Y Deri (YYD) wedi'i lleoli ar safle ym Mhenarth y mae'n ei rannu ag ysgol brif ffrwd, St Cyres. Cyfeirir at y safle fel "Cymuned Ddysgu Penarth".

Nodwyd yn arolwg y Cyngor a gynhaliwyd yn 2019 fod yr adeilad yn "Dda" o ran ei gyflwr a'i addasrwydd.

Perfformiad addysgol

Adroddiad Estyn (Hydref 2016)

Mae'r adroddiad arolygu ar gyfer Ysgol Y Deri i'w gael yma:

<https://www.estyn.gov.wales/sites/www.estyn.gov.wales/files/documents/Ysgol%20y%20Deri.pdf>

Crynodeb

Tabl 5 – Crynodeb o Ganlyniadau Arolygu Estyn ar gyfer Ysgol Y Deri	
Maes arolygu	Barn
Safonau	Da
Lles	Da
Profiadau dysgu	Da
Addysgu	Da
Gofal, Cymorth ac Arweiniad	Da
Yr amgylchedd dysgu	Rhagorol
Arweinyddiaeth	Rhagorol
Gwella ansawdd	Da
Gweithio mewn partneriaeth	Rhagorol
Rheoli adnoddau	Da

Ysgol arbennig breswyl a gynhelir gan awdurdod lleol Bro Morgannwg yw Ysgol Y Deri. Agorodd yr ysgol ym mis Tachwedd 2014 yn dilyn uno Ysgol Erw'r Delyn, Ysgol Maes Dyfan ac Ysgol Ashgrove. Mae'r ysgol yn rhannu safle a chyfleusterau gydag ysgol uwchradd brif ffrwd.

Mae gan yr holl ddisgyblion ddatganiadau o anghenion addysgol arbennig ar gyfer anawsterau dysgu difrifol, anawsterau dysgu dwys a lluosog, anawsterau dysgu cymedrol neu anhwylderau ar y sbectrwm awtistig.

Daw'r disgyblion o Fro Morgannwg yn ogystal ag o awdurdodau lleol cyfagos Caerdydd, Casnewydd, Pen-y-bont ar Ogwr, Caerffili, Rhondda Cynon Taf ac Abertawe. Saesneg yw iaith y cartref i bron pob disgybl. Mae pymtheg ar hugain y cant o'r disgyblion yn gymwys i gael prydau ysgol am ddim.

Mae'r pennaeth wedi bod yn ei swydd ers i'r ysgol agor.

Mae perfformiad cyfredol yr ysgol yn **dda** am y rhesymau canlynol:

- Mae bron pob disgybl yn gwneud cynnydd cryf o ran datblygu eu sgiliau dysgu, eu sgiliau cymdeithasol a'u sgiliau bywyd
- Mae disgyblion yn cael mynediad at ystod eang o brofiadau dysgu perthnasol sy'n cyd-fynd yn dda â'u hanghenion, eu diddordebau a'u galluoedd
- Ceir trefniadau hynod effeithiol i gefnogi iechyd a lles disgyblion
- Mae gan staff ddisgwyliaid uchel o waith ac ymddygiad disgyblion
- Mae'r addysgu'n dda

Mae rhagolygon yr ysgol ar gyfer gwella'n **dda** am y rhesymau canlynol:

- Mae gan arweinwyr a rheolwyr ymrwymiad cryf i wella'r ysgol
- Ceir strwythur rheoli addas a llinellau atebolrwydd clir
- Mae gan yr ysgol bartneriaethau hynod effeithiol, sy'n effeithio'n gadarnhaol ar les a deilliannau disgyblion
- Mae'r holl staff yn cael cyfleoedd datblygu proffesiynol o ansawdd da sy'n cysylltu'n dda â blaenoriaethau'r ysgol

Argymhellion:

- A1 Sicrhau bod yr addysgu ar draws yr ysgol yn gyson yn dda neu'n well
- A2 Gwella ansawdd cynlluniau addysg unigol i sicrhau bod targedau'n cyfateb yn fwy manwl ag anghenion disgyblion a nodir mewn datganiadau o anghenion addysgol arbennig

Tabl 6 – Canlyniadau meysydd arolygu Estyn ar gyfer Ysgol Y Deri		
Maes Arolygu Estyn	Gradd	Pwyntiau Allweddol
Safonau	Da	<ul style="list-style-type: none"> • Mae gan ddisgyblion sy'n mynychu Ysgol Y Deri ystod eang o anghenion, sy'n cynnwys awtistiaeth, anawsterau dysgu difrifol ac anawsterau dysgu dwys a lluosog. Mae bron pob disgybl yn gwneud cynnydd cryf yn eu dysgu mewn perthynas â'u hanghenion a'u galluoedd. • Mae disgyblion ag anghenion corfforol a meddygol cymhleth yn gwneud cynnydd cryf ar draws yr ysgol. Maent yn defnyddio technoleg gynorthwyol yn fedrus i gyfleu eu hanghenion a'u dewisiadau personol. • Mae bron pob disgybl ag anhwylder ar y sbectrwm awtistig ac anawsterau dysgu difrifol a chymedrol yn gwneud cynnydd gwerthfawr yn eu sgiliau dysgu, eu sgiliau cymdeithasol a'u sgiliau bywyd. • Mae disgyblion sy'n fwy abl yn ennill ystod o gymwysterau lefel 1 a 2 mewn cyrsiau sy'n cyd-fynd yn dda â'u hanghenion a'u diddordebau. Dros y ddwy flynedd ddiwethaf, fe symudodd bron pob disgybl ymlaen i addysg bellach, cyflogaeth neu ddarpariaeth gwasanaethau oedolion.

		<ul style="list-style-type: none"> Nid yw'n briodol cymharu safonau a gyflawnir gan ddisgyblion yn yr ysgol â chyfartaleddau cenedlaethol na dadansoddi tueddiadau mewn perfformiad ar y cyfan dros amser oherwydd ystod eang anghenion addysgol arbennig y disgyblion.
Lles	Da	<ul style="list-style-type: none"> Mae llawer o ddisgyblion yn datblygu dealltwriaeth addas am fwyta'n iach a manteision ymarfer corff. Mae bron pob disgybl, gan gynnwys y rhai ag anghenion cymhleth, yn cyfranogi'n rheolaidd mewn gweithgareddau corfforol gan gynnwys dawns, syrrffio a beicio. Maent yn datblygu eu sgiliau tîm yn effeithiol trwy chwaraeon megis boccia a rygbi tag. Mae disgyblion â symudiad cyfyngedig yn ymgysylltu'n dda ag ystod werthfawr o weithgareddau i wella'u cydsymudiad ac ymatebion corfforol. Mae'r rhain yn cynnwys rhaglenni therapi dŵr, ffisiotherapi a therapi adlamu. Mae llawer o ddisgyblion yn teimlo'n ddiogel ac yn gwybod gyda phwy y dylent siarad os oes ganddynt bryderon. Mae llawer o ddisgyblion yn mynychu'r ysgol yn rheolaidd. Mae'r rhan fwyaf o ddisgyblion yn ymddwyn yn dda iawn o amgylch yr ysgol ac yn y dosbarth. Mae'r rhan fwyaf o ddisgyblion yn ymgysylltu'n dda mewn gwersi. Maent yn canolbwyntio'n dda ar eu tasgau ac yn dangos agweddau cadarnhaol tuag at ddysgu.
Profiadau dysgu	Da	<ul style="list-style-type: none"> Mae'r ysgol yn darparu ystod eang a chytbwys o brofiadau dysgu perthnasol sy'n ateb gofynion ac anghenion bron pob disgybl yn dda. Mae opsiynau'r cwricwlwm yn yr ystod oedran 14-19 yn helaeth. Mae'r rhain yn cynnwys cyfleoedd gwerthfawr i ddisgyblion ennill cymwysterau perthnasol a sgiliau seiliedig-ar-waith sy'n eu paratoi'n dda ar gyfer bywyd yn y dyfodol. Mae'r ddarpariaeth i ddatblygu sgiliau cyfathrebu disgyblion yn effeithiol. Er enghraifft, mae technoleg gynorthwyol a'r dull integreiddiol o weithredu therapïau'n llwyddiannus iawn o ran rhoi i ddisgyblion y sgiliau y mae'u hangen arnynt i gael mynediad at ddysgu. Mae hyn yn gryfder arbennig yn yr ysgol. Mae trefniadau i gefnogi disgyblion sydd mewn perygl o ymddieithrio'n hynod effeithiol. Mae'r ysgol yn rhoi blaenoriaeth uchel i wella sgiliau disgyblion mewn modd cynyddol... Mae darpariaeth ar gyfer TGCh yn gryfder arbennig. Mae'r ysgol yn gwneud darpariaeth briodol i ddysgwyr ddysgu am ddatblygu cynaliadwy.
Addysgu	Da	<ul style="list-style-type: none"> Mae'r holl staff yn Ysgol Y Deri yn sefydlu perthnasoedd anogol â disgyblion. Mae staff yn adnabod eu disgyblion yn dda ac mae ganddynt ddealltwriaeth gynhwysfawr am eu hanghenion a'u galluoedd unigol. Ym mron pob gwersi, mae gan athrawon wybodaeth bynciol gyfoes dda a disgwyliadau uchel o'r holl ddisgyblion.

		<ul style="list-style-type: none"> • Mewn llawer o wersi, mae athrawon yn gwneud yn siŵr bod tasgau'n rhoi her addas. • Ar draws yr ysgol, mae lleiafrif o athrawon yn defnyddio'r Gymraeg yn ddigonol yn ystod cyfnodau cofrestru boreol ac mewn gwersi. • Mae'r ysgol yn defnyddio ystod eang o ddata asesu i fonitro a thracio cynnydd disgyblion yn eu dysgu ac o ran lles.
Gofal, cymorth ac arweiniad	Da	<ul style="list-style-type: none"> • Mae gan yr ysgol ystod briodol o bolisiau a gweithdrefnau i hybu iechyd a lles disgyblion yn effeithiol. Mae'r rhain yn cynnwys trefniadau addas i ddatblygu dealltwriaeth disgyblion am fwyta'n iach ac ymarfer corff rheolaidd trwy ystod eang o weithgareddau sy'n cysylltu'n dda â galluoedd a diddordebau disgyblion. • Mae'r ysgol yn hybu datblygiad cymdeithasol, moesol, ysbrydol a diwylliannol disgyblion yn dda trwy'r cwricwlwm, gwasanaethau a gweithgareddau eraill. • Mae'r ysgol yn rhoi arweiniad a chymorth defnyddiol i ddisgyblion hŷn a'u rhieni ynghylch gyrfaedd, opsiynau addysg bellach a gwasanaethau eraill. • Mae'r ysgol wedi datblygu perthnasoedd cryf ag asiantaethau allanol, megis y gwasanaethau cymdeithasol, gweithwyr iechyd proffesiynol ac elusennau lleol, sy'n rhoi cymorth a chynghor defnyddiol i staff mewn perthynas ag anghenion disgyblion unigol. • Mae gan yr ysgol drefniadau priodol ar gyfer adnabod a monitro anghenion ychwanegol disgyblion. Mae'r rhain yn cynnwys rhaglenni ymyrryd arbenigol i ddatblygu hunan-fri disgyblion a gwella sgiliau cyfathrebu ac ymddygiad disgyblion. • Mae gan bob disgybl gynllun addysg unigol. Ar y cyfan, mae'r rhain yn nodi nodau hirdymor addas.
Yr amgylchedd dysgu	Rhagorol	<ul style="list-style-type: none"> • Mae gan yr ysgol ethos hynod gadarnhaol a chynhwysol, sy'n helpu disgyblion i ddatblygu hunan-fri a dod yn fwy hyderus. Mae disgyblion yn cael y cyfle i gyfranogi ym mhob agwedd ar fywyd yr ysgol ni waeth beth fo cymhlethdod eu hanghenion, galluoedd a chefnidiroedd amrywiol. • Mae'r ysgol fodern, bwrpasol yn darparu amgylchedd dysgu eithriadol sy'n diwallu anghenion dysgwyr yn eithriadol o dda. Er enghraifft, mae ganddi bwl therapi, ystod eang o ystafelloedd synhwyraidd a champfa sydd wedi'i hofferu'n dda i ddiwallu anghenion therapiwtig disgyblion. Caiff y ddarpariaeth ei gwella ymhellach trwy argaeledd ystafell aml-gyfyngol, stiwdio deledu, fflat sgiliau bywyd a chegin broffesiynol. Mae'r adnoddau hyn yn hynod effeithiol o ran datblygu sgiliau cymdeithasol a sgiliau bywyd disgyblion. • Mae'r ysgol yn rhannu'r safle gydag ysgol uwchradd brif ffrwd a cheir trefniadau effeithiol i ddisgyblion â phob math o anghenion a galluoedd gael mynediad at gyfleusterau chwaraeon helaeth yn yr awyr agored gan gynnwys cae pob tywydd a wal ddringo. Mae'r ysgol yn defnyddio'i thir ei hun yn effeithiol i

		<p>gyfoethogi profiadau dysgu'r disgyblion a chefnogi eu lles. Er enghraifft, ceir ardaloedd chwarae sy'n hygyrch o ystafelloedd dosbarth ar y llawr gwaelod ac sy'n cynnwys offer chwarae cwbl hygyrch, ardal anifeiliaid bychain lle mae disgyblion yn gofalu am foch cwta ac ieir a gwelyau blodau uchel i dyfu llysiau.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mae ardaloedd addysgu'n cynnwys ystod helaeth o adnoddau digidol o ansawdd da sy'n darparu profiadau dysgu rhyngweithiol ysgogol ar gyfer disgyblion o bob gallu.
Arweinyddiaeth	Rhagorol	<ul style="list-style-type: none"> • Mae'r pennaeth a'r uwch dîm arwain wedi gweithio'n fedrus ac yn ddychmygus i ddod â thair ysgol wahanol iawn at ei gilydd trwy broses uno. • Mae uwch arweinwyr yn dangos y capasiti i roi newid ar waith a'i reoli'n effeithiol. • Mae systemau i ddadansoddi gwybodaeth am berfformiad disgyblion yn soffistigedig ac yn hynod effeithiol. • Ceir trefniadau effeithiol i ddosbarthu cyfleoedd arwain i staff ar bob lefel. Er enghraifft, mae sesiynau hyfforddi 'Micro' a 'Charlam' yn galluogi staff i rannu arfer effeithiol gyda chydweithwyr mewn sesiynau datblygiad proffesiynol treiddiol sydd â ffocws pendant. • Mae llywodraethwyr yn cyflawni eu cyfrifoldebau statudol yn llwyddiannus.
Gwella ansawdd	Da	<ul style="list-style-type: none"> • Mae gan yr ysgol systemau sydd wedi hen ennill eu plwyf ar gyfer hunanwerthuso sy'n cynnwys defnydd buddiol o dystiolaeth uniongyrchol. Mae'r trefniadau hyn yn sicrhau bod yr ysgol yn dadansoddi bron pob agwedd ar ei gwaith a bod ganddi ddealltwriaeth dda iawn am ei chryfderau a meysydd y mae angen eu gwella ymhellach. • Ceir llawer o gyfleoedd i staff gyfrannu at waith hunanwerthuso, er enghraifft i wella darpariaeth yr ysgol ar gyfer addysg bersonol a chymdeithasol. Mae'r ysgol yn ystyried barn disgyblion ac yn gweithredu'n briodol ar y rhain. • Mae'r prosesau gwella ysgol yn hynod effeithiol ac yn cynnwys yr holl staff yn llwyddiannus.
Gweithio mewn partneriaeth	Rhagorol	<ul style="list-style-type: none"> • Mae arweinwyr wedi sefydlu partneriaethau strategol o ansawdd da gydag ysgolion eraill, y bwrdd iechyd a'r gymuned leol sy'n cael effaith bwysig ar ddeilliannau a lles disgyblion. • Mae'r trefniadau cydweithio neilltuol gyda'r bwrdd iechyd yn sicrhau bod disgyblion yn cael mynediad at ystod eang o wasanaethau arbenigol sy'n hynod effeithiol o ran diwallu anghenion iechyd, cyfathrebu a chorfforol disgyblion. • Mae defnyddio adnoddau a rennir gyda'r ysgol brif ffrwd gyfagos yn sicrhau bod y disgyblion yn cael mynediad at ystod ehangach o gyfleusterau. Er enghraifft, mae ychydig o ddisgyblion hŷn sy'n fwy abl yn cael mynediad at addysgu a chyfleusterau arbenigol yn yr ysgol brif ffrwd. Mae hyn wedi gwella'u

		<p>deilliannau mewn pynciau a ddarperir ar draws y ddau leoliad. Mae athrawon yn cael budd o gymedroli gwaith ar y cyd gyda chydweithwyr yn yr ysgol brif ffrwd.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mae staff yn Ysgol Y Deri yn rhoi cyngor a hyfforddiant arbenigol gwerthfawr i gydweithwyr mewn ysgolion eraill. • Ceir cysylltiadau cryf ag ystod eang o fusnesau lleol. Mae'r rhain yn rhoi profiadau dysgu ysgogol oddi ar y safle i ddisgyblion 14-19 oed ac yn helpu i ddatblygu sgiliau cymdeithasol disgyblion a'u dealltwriaeth am fyd gwaith.
Rheoli adnoddau	Da	<ul style="list-style-type: none"> • Mae gan yr ysgol ystod dda iawn o athrawon a staff cymorth profiadol, arbenigol, a leolir yn effeithiol. • Mae'r holl staff yn cael mynediad at ystod helaeth o gyfleoedd datblygiad proffesiynol parhaus wedi'u cynllunio'n dda, i wella'u sgiliau a'u gwybodaeth. O ganlyniad, maent yn cefnogi anghenion unigol disgyblion yn dda. • Mae athrawon yn cael amser cynllunio, paratoi ac asesu priodol. Mae hyn yn eu galluogi i fod yn gwbl effeithiol o ran darparu amrywiaeth eang o brofiadau dysgu ysgogol a diddorol ar gyfer disgyblion. • Mae gan yr ysgol ystod dda o adnoddau o ansawdd da y mae staff yn eu defnyddio'n fedrus i gefnogi a gwella dysgu a lles yr holl ddisgyblion.

System Llywodraeth Cymru ar gyfer categoreddio ysgolion

Mae'r adroddiad categoreddio ar gyfer Ysgol Y Deri i'w gael yma:

<http://mylocalschool.wales.gov.uk/School/>

Tabl 7 – Categoriâu Safonau a Gwella Llywodraeth Cymru ar gyfer Ysgol Y Deri			
Dyddiad Cyhoeddi	Gradd Safonau	Gallu i Wella	Categori ar y Cyfan
Ionawr 2020	Amherthnasol	A	Gwyrdd
Ionawr 2019	Amherthnasol	A	Gwyrdd
Ionawr 2018	Amherthnasol	A	Gwyrdd
Ionawr 2017	Amherthnasol	A	Gwyrdd

Adroddiad Categorieddio Cenedlaethol Ionawr 2020

Crynodeb o'r pwyntiau allweddol a godwyd yn yr adroddiad categoreddio cenedlaethol

Tabl 8 – National Categorisation School Report for Ysgol Y Deri (2019-2020)

Maes Arolygu	Pwyntiau Allweddol
Safonau	<ul style="list-style-type: none"> • Mae safonau yn yr ysgol yn dda iawn ac mae'r rhan fwyaf o ddisgyblion yn gwneud cynnydd da neu ragorol mewn perthynas â'u manau cychwyn isel ac anghenion dysgu ychwanegol. • Mewn dosbarthiadau cynradd, mae 82% o ddisgyblion naill ai'n cyrraedd eu targed neu'n mynd y tu hwnt iddo. Mewn rhifedd, mae 84% o ddisgyblion naill ai'n cyrraedd eu targed neu'n mynd y tu hwnt iddo. Mewn TGCh, mae perfformiad yn erbyn targedau ychydig yn is gyda 70% yn cyrraedd eu targedau neu'n mynd y tu hwnt iddynt. Mewn ABCh, mae'r rhan fwyaf o ddisgyblion yn perfformio'n dda iawn gydag 85% yn cyrraedd eu targedau neu'n mynd y tu hwnt iddynt. Y canlyniadau hyn yw'r cryfaf dros y tair blynedd ddiwethaf. • Yn CA3, mae dros 80% o ddisgyblion yn cyrraedd eu targed neu'n mynd y tu hwnt iddo mewn llythrennedd. Mewn rhifedd, nid yw perfformiad disgyblion mor gryf gyda 70% yn cyrraedd eu targed neu'n mynd y tu hwnt iddo. Mae 81% o ddisgyblion yn cyrraedd eu targed neu'n mynd y tu hwnt iddo mewn TGCh ac mae ychydig o dan 70% yn cyrraedd eu targed mewn ABCh. • Yn CA4, mae'r adroddiad yn nodi bod cynnydd yn sylweddol wannach na'r flwyddyn flaenorol. Mewn llythrennedd, mae llai na 40% yn cyrraedd eu targed neu'n mynd y tu hwnt iddo. Mewn rhifedd, mae'r adroddiad yn nodi bod llai na 10% yn cyrraedd eu targed neu'n mynd y tu hwnt iddo. Mae oddeutu 40% yn cyrraedd eu targed neu'n mynd y tu hwnt iddo mewn TGCh, ac mewn ABCh mae 60% yn cyrraedd eu targed neu'n mynd y tu hwnt iddo. Mae'r ysgol wedi adolygu'r wybodaeth hon yn llawn ac wedi triongli data â mesurau sicrhau ansawdd eraill megis arsylwi ar wersi, craffu ar waith ac IRIS Connect. Caiff yr anghysondeb ei egluro fel gwall cofnodi y mae'r ysgol wedi'i dargedu ar gyfer craffu pellach trwy gydol blwyddyn academaidd 2019-20. • Mae perfformiad yng Nghyfnod Allweddol 5 yn gryf iawn, gyda'r rhan fwyaf o ddisgyblion (90%+) yn cyrraedd eu targedau neu'n mynd y tu hwnt iddynt mewn llythrennedd, rhifedd, TGCh ac ABCh. • Mae lles disgyblion yn cael ei asesu ddwywaith y flwyddyn gan ddefnyddio'r Raddfa Leuven hynod effeithiol neu fersiwn wedi'i haddasu o'r Adolygiad Cenedlaethol o Ymddygiad a Phresenoldeb. Gan ddefnyddio'r graddfeydd hyn, cofnodir lefelau lles sy'n amrywio rhwng lefel gyfartalog a lefel dda iawn ar gyfer y rhan fwyaf o ddisgyblion. Defnyddir data o'r asesiadau hyn yn effeithiol i ddisgyblion gael mynediad at ystod eang o ymyriadau. Mae'r ymyriadau hyn yn rhai o ansawdd da iawn ac yn diwallu anghenion disgyblion yn dda. O ganlyniad, aseswyd fod gan 8.3% yn fwy o ddisgyblion lefelau da iawn o les ac nad oes gan unrhyw ddisgyblion lefelau lles gwael. • Mae'r holl ddisgyblion yn gadael yr ysgol ag ystod o gymwysterau priodol. Mae'r dull achredu hwn sy'n unigoliedig ac wedi'i deilwra'n un o gryfderau'r ysgol ac mae ethos yr ysgol o ran anelu'n uchel yn sicrhau bod yr holl ddisgyblion sy'n gallu eu gwneud yn cael eu cofrestru ar gyfer cymhwyster sy'n her, e.e. TGAU. • Mae'r ysgol yn cydlynu digwyddiadau 'opsiynau' ac 'ymadawyr' effeithiol blynyddol sy'n sicrhau bod y rhan fwyaf o ddisgyblion a rhieni'n meddu ar wybodaeth gyfoes. O ganlyniad, mae'r holl ddisgyblion yn sicrhau cyrchfannau priodol ac

	<p>o'r 25 o ymadawyr – fe aeth un i addysg brif ffrwd, cofrestrodd 17 ar gyfer hyfforddiant cyflogadwyedd a sgiliau bywyd, aeth pump ymlaen i goleg preswyl arbenigol ac aeth dau i mewn i wasanaethau dydd.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nid oes gwahaniaethau o gwbl rhwng perfformiadau dysgwyr mewn unrhyw grŵp agored i niwed. Nid oes unrhyw wahaniaeth rhwng perfformiad bechgyn a merched. • Mae lefelau presenoldeb, sef 89.45%, yn dda ac ychydig bach uwchlaw'r cyfartaledd cenedlaethol ar gyfer ysgolion arbennig. • Bu wyth gwaharddiad am gyfnod penodol; mae pump ohonynt yn ymwneud ag un disgybl ac mae'r tri arall yn ymwneud â dau ddisgybl. Mae ystod fawr o ymyriadau therapiwtig wedi cael eu sefydlu. Mae darpariaeth yr ysgol ar gyfer ymdrin ag anawsterau sy'n gysylltiedig â thrawma'n datblygu ar gyfradd neilltuol. • Ac eithrio'r tri disgybl uchod, ychydig o achosion o Ymyriad Corfforol Cyfyngol (RPI) a fu. • Mae ymddygiad yn gyson yn dda. Ceir tîm ymddygiad effeithiol sy'n cynorthwyo staff i reoli ymddygiad heriol iawn. Ceir ystod o ymyriadau therapiwtig sy'n rhoi cyngor rhagweithiol ar gyfer ymddygiad. O ganlyniad, mae'r amgylchedd yn ddigynnwrf ac yn drefnus.
Gallu i Wella	<ul style="list-style-type: none"> • Bernir bod ansawdd arweinyddiaeth a rheoli'n rhagorol. Mae tîm arwain mawr yn yr ysgol sy'n gweithredu'n effeithiol iawn. Maent yn mwynhau'r rhyddid a roddir iddynt ond yn llwyr ddeall y strwythurau atebolrwydd sy'n tanategu eu harweinyddiaeth. • Ceir gweledigaeth glir a rennir gan y mwyafrif o randdeiliaid yr ysgol ac sy'n treiddio trwy fywyd yr ysgol. Caiff y weledigaeth ei chyfleu gan yr is-bennawd 'Diversity in Harmony' ac mae gan yr ysgol ymrwymiad clir i ddathlu disgyblion sydd â galluoedd gwahanol. O ganlyniad, mae'r ysgol yn anelu'n uchel ac yn ymgeisio i sicrhau'r deilliannau gorau posibl ar gyfer disgyblion. Er enghraifft, mae'r ysgol yn trefnu nifer o ymweliadau addysgol cwbl gynhwysol, er enghraifft sgïo ac Ymddiriedolaeth Calvert. • Mae gweledigaeth yr ysgol yn canolbwyntio'n glir ar anghenion lles disgyblion fel ei phrif flaenoriaeth. Mae'r ysgol yn arwain y ffordd gyda'i darpariaeth ar gyfer profiadau niweidiol yn ystod plentyndod ac o ran deall trawma. Mae'r ysgol yn cefnogi ysgolion prif ffrwd lleol gyda'r agenda hon. O fis Medi 2019, mae gwasanaeth ymddygiad yr awdurdod lleol a'r gwasanaethau Allgymorth Awtistiaeth (staff sydd wedi'u lleoli yn Ysgol Y Deri) wedi uno i greu Gwasanaeth Ymgysylltu. Mae'r gwasanaeth datblygol hwn yn cynnig cyngor ac arweiniad i ysgolion prif ffrwd ynghylch cefnogi disgyblion ag ystod o heriau o awtistiaeth i anawsterau sy'n gysylltiedig â thrawma. • Barnwyd fod yr uwch dîm arwain (UDA) yn rhagorol ar gyfer arweinyddiaeth strategol gan Estyn y crëwyd argraff fawr arnynt hefyd gan y gwaith a wnaed i ddod â'r tair ysgol at ei gilydd mor effeithiol. • Ceir cynllun strategol clir i gefnogi cynnydd tuag at weledigaeth yr ysgol. Er nad oedd y CGY ar gael yn y cyfarfod categoreiddio, mae i fod i gael ei gadarnhau gan y llywodraethwyr cyn hanner tymor. Fodd bynnag, mae'r pennaeth ac uwch arweinwyr yn glir iawn ynglŷn â'r blaenoriaethau ar gyfer gwella sy'n anelu'n uchel iawn ac yn canolbwyntio'n glir ar wella deilliannau ar gyfer disgyblion.

- Mae arweinwyr yn dangos gallu cryf iawn i gynllunio newid a'i roi ar waith a chynnal gwelliant yn llwyddiannus ym mron pob ffordd. Mae'r ysgol yn un o ysgogwyr allweddol rhaglen trawsnewid ADY Llywodraeth Cymru ac mae wedi gweithio'n llwyddiannus iawn gydag ysgolion partner, asiantaethau a rhanddeiliaid ehangach. Er enghraifft, mae darpariaeth yr ysgol ar gyfer therapïau megis Therapi Galwedigaethol yn neilltuol o dda.
- Mae'r UDA i gyd wedi bod yn rhan o ddatblygu mentrau cenedlaethol a lleol a'u rhoi ar waith. Mae hyn yn golygu bod yr ysgol yn flaenllaw mewn datblygiadau yn y sector ysgolion arbennig.
- Mae'r broses hunanwerthuso'n cael ei hamserlennu, mae'n effeithiol, yn strategol, yn gywir, yn systematig ac wedi hen ennill ei phlwyf. Mae data ar amrywiaeth o ffurfiau'n cael ei ddefnyddio'n dda gan yr uwch arweinwyr i werthuso cryfderau a meysydd i'w gwella. Mae'r cylch monitro, gwerthuso ac adolygu wedi'i driongli, yn cael ei ddeall yn dda ac yn cynnwys systemau cadarn ar gyfer sicrhau ansawdd gan gynnwys arsylwadau ffurfiol ar wersi, gwerthusiadau gan gymheiriaid a hunanwerthusiadau, craffu ar waith a defnyddio tracio trwy fideo. Mae gwybodaeth o'r prosesau hyn yn cael ei defnyddio'n dda i dargedu cymorth a sicrhau effaith fawr.
- Mae prosesau i dracio cynnydd disgyblion, adnabod anghenion a rhoi cymorth yn gadarn ac yn effeithiol ym mhob achos. Mae'r wybodaeth hon yn goleuo trafodaethau proffesiynol gyda'r UDA a'r staff cyfan er mwyn gwella arfer, ac addasu targedau a'r ddarpariaeth er mwyn gwella deilliannau disgyblion. Mae'r ysgol wrthi ar hyn o bryd yn adolygu'r prosesau hyn i sicrhau ei bod yn canolbwyntio ar 'yr hyn sy'n bwysig' i'w disgyblion.
- Mae cymedroli wedi gwreiddio'n gadarn yn fewnol ac mae'r ysgol yn cyfranogi yn yr holl ymarferion cymedroli allanol.
- Mae ystod o ymyriadau hynod effeithiol ar waith ar draws yr ysgol. Mae'r rhain yn cynnwys 'The Launch Pad', ymyriadau prosesu synhwyraidd a grwpiau ymddygiad cadarnhaol/lles. Mae effaith yr ymyriadau hyn yn cael ei monitro a'i gwerthuso'n dda. Mae'r ysgol yn pryderu ychydig y gallai cyfyngiadau cyllidebol gyfyngu ar gwmpas yr ymyriadau hyn yn y dyfodol
- Mae trefniadau rheoli perfformiad yn gadarn, yn ddibynadwy ac yn cael eu rhoi ar waith mewn modd effeithlon gan yr UDA. Mae'r rhan fwyaf o staff yn ymgysylltu'n llawn ag adnabod y nodau a'r blaenoriaethau ar gyfer eu dysgu proffesiynol hwy eu hunain. Mae hyn yn sicrhau eu bod yn aros gyfuwch â gwybodaeth a bod eu haddysgu'n gwella'n barhaus. Mae systemau megis IRIS Connect a Continua yn cael eu defnyddio'n dda i roi anogaeth ar gyfer hunanfyfrio. Mae'r ysgol yn ymgysylltu'n dda ag ysgolion arbennig eraill i ehangu'r rhwydwaith a dylanwadu ar y systemau hyn ar draws y sector.
- Mae absenoldeb staff wedi cael ei ostwng ac mae staff yn dysgu sut i gydweithio yn dilyn uno'r tair ysgol arbennig.
- Ceir strwythurau da ar gyfer deialog reolaidd a rhannu gwybodaeth ar draws yr ysgol. Er enghraifft, cynhelir sesiynau dysgu proffesiynol mewn arddull 'gwib garu' yn rheolaidd i staff alw heibio ynddynt. Mae nifer y cyfranogwyr yn uchel a'r effaith yn llwyddiannus yn ôl y gwerthusiad.
- Ceir dull a gydgyssylltir yn dda ar gyfer dysgu proffesiynol sy'n defnyddio ystod o ffynonellau (gan gynnwys TGCh) yn dda. Mae dysgu proffesiynol yn canolbwyntio'n briodol ar les ac anghenion academaidd dysgwyr. Mae'r dull hwn, ar y cyd ag ethos cryf o her a chefnogaeth yn yr ysgol yn creu diwylliant lle mae staff yn dechrau herio eu barn a'u harferion er mwyn gwella'n barhaus. O ganlyniad, mae'r ysgol yn anelu'n uchel iawn ar gyfer ei disgyblion.

	<ul style="list-style-type: none"> • Mae'r pennaeth ac uwch aelodau o staff yn ymrwymedig i ddatblygu'r ysgol gan ddefnyddio methodoleg Ysgolion fel Sefydliadau sy'n Dysgu (SLO). Ceir diwylliant cryf o ymholi lle mae llawer o aelodau o staff yn teimlo'n ddiogel i gymryd risgiau gochelgar o ran y dysgu a'r addysgu. Mae'r ysgol yn cefnogi mentrau newydd yn dda ac mae uwch arweinwyr yn annog staff i anelu'n uchel. Er enghraifft, mae darpariaeth yr ysgol ar gyfer technoleg gynorthwyol yn eithriadol. • Mae gan yr ysgol bwyslais priodol a pharhaus ar wella ansawdd yr addysgu. Mae uwch athrawon yn defnyddio ystod o fesurau perfformiad i ddeall cryfderau a meysydd i'w gwella mewn perthynas ag addysgu. Er enghraifft, mae'r ysgol yn deall bod ymddeoliad nifer o ymarferwyr Anhwylderau ar y Sbectrwm Awtistig hynod brofiadol yn golygu bod angen cynllun cadarn ar gyfer olyniaeth. • Mae'r UDA yn cwrdd yn rheolaidd â staff i drafod data perfformiad a phennu targedau ystyrlon ar gyfer gwella. Mae staff yn trafod yn rheolaidd gyda'r UDA a yw camau gweithredu wedi arwain at y deilliannau a ddymunir ac os nad ydynt, maent yn newid cwrs fel y bo angen. Barn yr ysgol yw bod yr addysgu o leiaf yn dda gyda llawer o enghreifftiau o arfer rhagorol. • Mae gan arweinwyr a staff ffocws diwrthdro ar godi safonau. Mae targedau'n adlewyrchu disgwyliadau uchel ar gyfer cyflawniad yr holl ddisgyblion yn y dyfodol ac mae'r rhain yn cael eu cyrraedd yn gyson. Mae'r blaenoriaethau ar gyfer gwella'n amlwg yn seiliedig ar hunanwerthuso/asesiadau cywir a pharhaus. • Mae arweinwyr yr ysgol yn ceisio sicrhau bod gweithredoedd y sefydliadau'n gyson â'i werthoedd. Er enghraifft, fe wnaeth llawer o aelodau o'r UDA drefnu a ymweliad addysgol preswyl a chymryd rhan ynddo yn ddiweddar. • Mae arweinyddiaeth yn cael ei dosbarthu'n dda ac mae potensial yn cael ei feithrin trwy athroniaeth hyfforddi a mentora. O ganlyniad, mae arweinyddiaeth yn yr ysgol yn hynod effeithiol ac mewn sefyllfa dda i reoli'r newid sylweddol sy'n wynebu ysgolion ar hyn o bryd. • Mae'r ysgol wedi'i harfogi'n dda i reoli newid ac mae ganddi hanes amlwg yn y maes hwn. Ceir cynlluniau cadarn i sicrhau parodrwydd ar gyfer ADY ac mae'r holl becynnau cymorth angenrheidiol yn cael eu rhoi ar waith yn dda. Mae'r ysgol wedi treialu'r Cynllun Datblygu Unigol newydd yn dda ac mae wedi rhoi adborth i Lywodraeth Cymru. Ceir strategaeth eglur ar gyfer ail-alinio'r cwricwlwm hefyd er bod yr ysgol wedi bod yn gweithio'n thematig am beth amser. Mae'r ysgol yn canolbwyntio ar sicrhau bod y cwricwlwm yn addysgu'r 'hyn sy'n bwysig'. Er enghraifft, ar hyn o bryd mae aelodau o'r UDA yn datblygu fframwaith sgiliau bywyd arloesol. Fodd bynnag, byddai o fudd i'r ysgol weithio gyda staff i enghreifftio'r pedwar diben a sicrhau bod y meysydd hyn yn ganolog i holl weithrediadau'r ysgol. • Ceir polisi cynhwysfawr ar gyfer y cwricwlwm sydd wedi sicrhau bod staff yn cael eu cefnogi wrth iddynt ddatblygu eu sgiliau addysgu. Mae gan bron pob aelod o staff ddealltwriaeth gyffredin am nodweddion addysgu rhagorol a da. • Mae'r ysgol wedi gweithio'n llwyddiannus iawn gydag ysgolion eraill a phartneriaid eraill i wella'u gallu hwy eu hunain a gallu eraill i ddwyn gwelliant yn sylweddol. Yn fwy diweddar mae'r ysgol wedi cefnogi canolfan adnoddau cynradd ac wedi ei newid o fod yn un a oedd yn methu i fod yn un dda a gadarnhawyd gan arolygiad Estyn. Mae'r ysgol hefyd yn rhannu ei harbenigedd TGCh i gefnogi ysgolion eraill yn ei siwrne wella. • Mae gan lywodraethwyr ddealltwriaeth dda iawn am gryfderau'r ysgol a'r meysydd y mae angen iddi eu gwella ac maent yn hynod effeithiol o ran cefnogi a herio perfformiad yr ysgol. Mae gan yr ysgol gynlluniau effeithiol i ddatblygu'r
--	--

	soffistigedigrwydd y mae ar lywodraethwyr ei angen i gefnogi'r ysgol yn fwy cadarn trwy weithgareddau megis teithiau dysgu. Dylid cofnodi'r gwaith hwn yn ddiogel, ei ddadansoddi a gweithredu arno dros y flwyddyn nesaf.
Argymhellion	<ul style="list-style-type: none"> • Parhau i fireinio'r arlwy o ran y cwricwlwm mewn ymateb i'r Cwricwlwm i Gymru • Craffu ar berfformiad disgyblion ac ansawdd yr addysgu yn nosbarthiadau CA4 • Parhau i gyflwyno hyfforddiant ysgolion sy'n deall trawma – ennill achrediad a lledaenu gwybodaeth • Parhau i ganolbwyntio'n ddi-ildio ar addysgeg trwy gysylltu ag ysgolion ar draws y sector • Cwblhau adolygiad o weithgareddau Monitro, Gwerthuso ac Adolygu – adolygiad llawn o'r effaith ar safonau ac yn erbyn tirwedd sy'n newid. • Ymgysylltu'n ffurfiol â'r fethodoleg Ysgolion fel Sefydliadau sy'n Dysgu ar gyfer newid a pharhau i lywio diwylliant o ymholi.